

Vragen & antwoorden Webinar Automatisch metadateren 15 maart 2022

Onderwerpen

Recensenten	2
Kwaliteit	2
Wat kan er wel via kunstmatige intelligentie en wat niet?	5
Snelheid	6
Techniek	7
Schuifjes	9
Alle kenmerken	9
Kosten	10
Controle	10
Voor wie is de aanschafinformatie bedoeld?	11
Welke recensenten blijven nodig	11
Uitgevers	12
Voorbeelden	14
Divers	14
Contact	15

Recensenten

- Een heel begrijpelijke ontwikkeling, maar dit alles laat onverlet dat er onzorgvuldig omgesprongen is met de recensenten, mensen (!, geen robots) van wie Biblion jarenlang afhankelijk is geweest.

Zoals Nina Nannini aan het begin van het webinar heeft aangegeven, hebben we onvoldoende aandacht geschonken aan de recensenten. We hadden op een andere manier kunnen en moeten communiceren.

Kwaliteit

- Als kwaliteit niet langer een criterium is, hoe wordt dan de kwaliteit van de aangeschafte boeken gewaarborgd? Gaat dat in de praktijk niet inhouden dat men enkel nog boeken van bekende uitgevers en auteurs aan durft te schaffen?

Kwaliteit van titels blijft erg belangrijk in de selectie. Collectioneurs vanuit bibliotheken, POI's en selectieservice medewerkers van NBD Biblion hebben oog voor nieuwe auteurs en minder bekende auteurs om een zo breed mogelijke collectie neer te zetten. Dit zal ook in de nieuwe situatie belangrijk blijven. Daarnaast wordt aan iedere titel een waardering op een schaal van 1 tot 5 toegekend die iets zegt over de kwaliteit van een boek. De zogenaamde NPO (Niveau/Populariteit/Oordeel). Dit was in het verleden ook al zo.

- Waarom hebben jullie niet voor een hybride oplossing gekozen, waarbij je de metadata snel oplevert en de duiding in een later stadium?

We hebben bibliotheken gevraagd welke elementen uit de aanschafinformatie zij gebruiken om tot een goede keuze voor de collectie te komen. Op basis daarvan hebben we de aanschafinformatie nieuwe stijl opgesteld waarmee de bibliotheek nog steeds de juiste keuzes voor de collectie kan maken. Bij een hybride vorm zouden we de metadata niet wezenlijk sneller naar de bibliotheken kunnen sturen en dat is een van de hoofddoelstellingen van dit project.

We hebben het systeem de afgelopen jaren zorgvuldig getest en hebben daar waar nodig aanpassingen gedaan. Daarnaast blijven mensen betrokken bij het proces om fouten te voorkomen en het proces te verbeteren. Ook de ervaringen van de bibliotheken worden hierin meegenomen.

- Het systeem kan al een hoop, maar nog lang niet alles. Waarop is de keuze gebaseerd om toch al live te gaan met het systeem? Zeker als er ambitie is om meer met het systeem te kunnen dan alleen een objectieve plotbeschrijving?

We hebben het systeem uitgebreid getest en zijn tot de inschatting gekomen dat we er goed mee kunnen werken. Dit betekent echter niet dat het helemaal af is. Daar waar nodig kunnen en zullen we aanpassingen doen om het systeem beter te maken.

- Voor welk probleem is dit de oplossing?

In 2016 hebben de bibliotheken bij NBD Biblion aangegeven dat ze de metadata van nieuw verschenen titels eerder en tegen lagere kosten willen ontvangen. Dit, zodat ze hun collectie actueler kunnen houden. Dit is de reden dat we dit project zijn gestart. Door de data door algoritmes te laten genereren (waarbij altijd nog menselijke controle plaatsvindt) kunnen we de metadata 4 tot 6 weken sneller aanleveren.

- Er werd net benoemd dat de tekst die AI genereert van belang is om een samenvatting van/beeld van de inhoud van het boek te krijgen. Volstaat in dat geval de achterflap van het boek niet?

De achterflap wordt geschreven door een uitgever met het doel om boeken te verkopen en is daarmee niet altijd objectief. Daarom willen bibliotheken graag ook nog een extra tekst van NBD Biblion.

- Het is toch niet erg dat de recensent 'persoonlijk' is? Het lezen van een boek is iets persoonlijks. Je kunt je beter door een veellezer laten informeren dan door een computer of een commerciële uitgever.
- Het lijkt mij ook noodzakelijk om verschil te zien in recensies: recensies in kranten en tijdschriften zijn veel uitgebreider dan de informatie van de recensent via NBD Biblion. Bovendien geeft de achterflap van een boek alleen maar wervende tekst van een uitgever.

Dit klopt, daarnaast zijn de recensies in de kranten met een ander doel geschreven dan de teksten van NBD Biblion. Kranten willen hun lezers informeren over nieuw verschenen titels. NBD Biblion helpt bibliotheken bij het selecteren van de juiste titels voor hun collectie. Recensies vanuit de media worden wel door ons verzameld en zijn ook te raadplegen in Literom. Deze databank is gratis te raadplegen door bibliotheekleden en bibliotheekmedewerkers.

- Er wordt gezegd dat er expertise nodig is om de emotionele waarde en diepgang van personages te bepalen. Waarom zijn dan al de mensen ontslagen die dat voor kort deden?

We hebben aan bibliotheken gevraagd welke informatie ze nodig hebben bij het selecteren van een boek voor hun collectie. Emotionele waarde en diepgang van personages vielen niet onder deze criteria. Daarom zijn ze ook niet opgenomen in de aanschafinformatie nieuwe stijl. Daarnaast zijn de recensenten nooit in dienst geweest bij NBD Biblion, van een ontslag is daarom geen sprake. Dat neemt niet weg dat we ons kunnen voorstellen, dat het nieuws dat hun recensiewerk stopt na zoveel jaren, hard is aangekomen.

- Blijft de NPO (Niveau/Populariteit/Oordeel) informatie wel?

Deze informatie blijft.

- Veel boeken worden niet gerecenseerd in kranten. Dan wil ik als selecteur toch een mening hebben, een waarde-oordeel dus.

We hebben de belangrijkste elementen waarmee bibliotheken bepalen of ze een titel willen opnemen in hun collectie op een rijtje gezet en opgenomen in de aanschafinformatie nieuwe stijl. NBD Biblion geeft iedere titel een waardering mee op een schaal van 1 tot 5 de zogenaamde NPO, deze blijft bestaan en wordt door mensen gemaakt. De NPO geeft een goede indicatie van de kwaliteit van een boek.

- Ik begrijp dat als boeken van onbekende auteurs worden aangeboden op de nieuwe manier, de collectioneur van de bibliotheek dan nog op zoek gaat naar aanvullende informatie/recensies om te bepalen of het boek iets is voor de betreffende bibliotheek, daar waar dat voorheen met de recensie niet het geval was. Schiet het dan niet zijn doel voorbij? Of heeft het uiteindelijk niet tot gevolg dat alleen nog de grote namen in de bibliotheek liggen?

Ook in de oude situatie zochten bibliotheken informatie naast de aanschafinformatie vanuit NBD Biblion. In het wekelijkse aanbod naar bibliotheken blijven we onbekende schrijvers en debutanten opnemen.

- Ik hoor telkens dat deze ontwikkeling met samenspraak is met de bibliotheken, hoeveel bibliotheken waren hier wel bij betrokken?

We hebben hier breed over gecommuniceerd binnen de verschillende werkgroepen en klankbordgroepen en daarnaast hebben we nog 1 op 1 getest met een aantal bibliotheken.

- Hier wordt steeds gesproken over dat de collectioneur veel ervaring heeft, voldoet de AI nieuwe stijl voor iemand die net in dit vak staat?

Dit is wel de verwachting, omdat de belangrijkste elementen die gebruikt worden voor het maken van keuzes zijn opgenomen in de aanschafinformatie nieuwe stijl.

- Kleine bibliotheken zonder veel budget, of collectioneurs met veel ervaring komen hier niet aan bod

Tijdens het webinar zat deze doelgroep niet aan tafel, we hebben echter wel kleine bibliotheken gesproken in het proces.

- Uit welke specialisten bestond de klankbordgroep, zaten daar ook jeugdcollectieuren bij?

We hebben collectioneurs van bibliotheken van verschillende groottes gesproken en hier zaten ook jeugdspecialisten bij.

- Er zijn veel bibliotheken die collectiebeheer centraler organiseren. Veel winst voor de vloer is daar dus niet te behalen. 20% collectioneren via het collectieteam laten lopen, betekent volgens mij, zónder de recensenten, meer werk voor hen. Als je de kwaliteit tenminste wilt behouden.

Dit is niet de feedback die wij terug hebben gekregen van de bibliotheken. We hebben ook centrale collectioneers gesproken. Over de waarde van de recensie van één persoon zijn de meningen verdeeld. Zie ook het [artikel](#) van het Huygensinstituut.

Wat kan er wel via kunstmatige intelligentie en wat niet?

- Hoe signaleert automatisch metadateren zaken als schrijfstijl, taalfouten, verhaallijnen, diepgang personages etc...?

We 'leren' van wat mensen in het verleden hebben gedaan, zogenaamde machine learning.

- Hoe zit het met boeken voor speciale doelgroepen zoals boeken voor laaggeletterden? Makkelijk te lezen boeken voor volwassenen. Gaan die nog wel naar een recensent?

Deze worden ook door het algoritme behandeld, maar de menselijke controle blijft om er zeker van te zijn dat er geen fouten in de tekst of metadata sluipen.

- Ziet een computer ook spellings- of tikfouten?

Uiteraard!

- Wat ik heel vreemd vind, is dat de nieuwe methode geen inhoudelijke kennis heeft (voorbeeld van plagiaat waar recensent achter is gekomen).

Je hebt gelijk dat dat soort zaken niet zullen worden opgemerkt nu. Overigens zou dat waarschijnlijk ook niet zijn gebeurd zijn als het boek door een andere recensent was gedaan. Bij boeken waar we onwaarheden vermoeden, gaat deze alsnog naar een expert.

- Hoe doen jullie dat met poëzie?

Deze wordt nog door een mens beoordeeld.

- Hoe ga je om met boeken met foutieve informatie, fake news of erger?

Bij boeken waar we dat vermoeden, gaat deze alsnog naar een expert.

- Hoe gaat dat met boeken in tekst en beeld of kaart of waar historische achtergronden op elkaar gepast moeten worden?

Deze boeken gaan nog op de "oude" manier en worden door mensen opgepakt.

- Kan de computer bepalen of een vertaling goed is?

We hebben geen beschikking over het origineel en kunnen dus die vergelijking niet maken, daarom kijken ook bij NBD Biblion nog mensen mee.

- Laten we even naar kinderboeken kijken. Er verschijnen enorm veel kinderboeken. Mooie, goed geschreven kinderboeken, maar helaas ook slecht geschreven pulp. Ik neem aan dat je als bibliothecaris graag weet of een kinderboek goed geschreven, goed opgebouwd enz. is. Dat is iets wat een recensent kan aangeven. Hoe kan AI die rol overnemen?

Kort gezegd komt het erop neer dat de computer mensen nadoet. Dus als je de computer goede data ingeeft dan kan het.

- Hoe werkt het bij prentenboeken, waar vaak een extra verhaallijn in de illustraties 'verstopt' zit? Kan de computer die ook detecteren? En er zijn tegenwoordig ook veel andere (jeugd)boeken die rijkelijk geïllustreerd zijn.. Alleen/veel plaatjes kunnen wij niet analyseren, die boeken gaan naar mensen.

- Hoe te handelen / selecteren bij in eigen beheer uitgegeven romans? Soms stijl o.k. , maar onderwerp discutabel?

Wie bepaalt wanneer iets discutabel is? Graag laten we dat over aan de collectioneur, het is zijn bieb.

- Recensent van voedingsboeken. Geen grote oplages, Afwijkende voeding in vermageringsboeken die niet juist zijn voor de voedingsdeskundige, wel bijv. leuke recepten. Hoe wordt dit geconstateerd?

In de nieuwe aanschafinformatietekst is inderdaad minder ruimte voor de expertvisie. Het idee is dat bij twijfelgevallen om dan het boek alsnog door een expert te laten recenseren.

Snelheid

- Kan iemand uitleggen, waarom het eigenlijk sneller moet?

Bibliotheken krijgen van hun leden de vraag of ze boeken sneller kunnen lenen dan nu het geval is, dat is de reden dat snelheid (naast kwaliteit) belangrijk is.

- Actualiteit is cruciaal, maar dat kan toch met expresstitels?

Expresstitels worden snel naar de bibliotheken gestuurd. Dit betekent echter ook dat deze zijn voorzien van een hele beperkte set metadata. Omdat bibliotheken de metadata ook gebruiken voor ontsluiting via de catalogus, is het belangrijk dat de titels met de complete metadataset zo snel mogelijk naar de bibliotheken worden gestuurd. Daarnaast worden Expresstitels alleen voor de hele populaire titels ingezet, terwijl we ook juist de minder courante titels sneller onder de aandacht willen brengen.

- Zou het niet veel sneller kunnen (als dat het enige argument is) als er in plaats van zo'n logge NBD per provincie een dergelijk bedrijf was, zoals nu al in Noord Friesland?

Er zijn in het hele land bibliotheken die boeken kopen bij zowel de plaatselijke boekhandel als bij NBD Biblion (of bij een bedrijf waar jij naar refereert). Zij maken allemaal wel gebruik van de metadata van NBD Biblion voor de ontsluiting van de collectie en ook daar gaat een snellere levering van de metadata helpen.

- Waarom vragen jullie niet aan de uitgever of ze al eerder een digitale versie insturen? Dan hebben jullie geen probleem met de snelheid.

Dit vragen we de uitgeverijen. Begrijpelijkerwijs vinden uitgevers dit lastig, omdat het hier om hun titels gaat die ze zo goed mogelijk willen beschermen.

- Je kunt ook stoppen met AI en alleen nog de beschrijvingen uit de media gebruiken, als snelheid zo belangrijk is.

Bibliotheken gebruiken de informatie van NBD Biblion omdat deze objectief is. Ze blijven de informatie ook in de toekomst graag gebruiken. Bovendien krijgen bibliotheken nu wekelijks alle informatie van nieuwe titels in één handig overzicht.

Techniek

- Klant is koning? dan bepaalt het algoritme toch wat er gelezen wordt en wat niet?

Nee het algoritme bepaalt niet wat er gelezen wordt. Het algoritme genereert een tekst die wordt gecontroleerd door mensen. Op basis van deze tekst (en alle andere metadata) besluit een collectioneur of hij/zij de titel wil aanschaffen voor de collectie. En uiteindelijk beslist de bezoeker van de bibliotheek welk boek hij/zij leent.

- Wat zijn de 50 selectiepunten bij metadateren ?

De 50 velden waar Victor naar verwees zijn de metadata velden die wekelijks aan bibliotheken worden gestuurd. Het gaat hierbij om zaken als titel, auteur, ISBN, maar ook genre, SISO, PIM, trefwoorden en de annotatie.

- Wordt alle tekst van elk boek volledig gescand door de computer?

Ja, inderdaad. Alle tekst wordt als input gebruikt.

- Kunnen we een concreet voorbeeld zien of horen van wat een computer met een boek doet? De verschillende stappen in het proces.

- Kan iemand uitleggen hoe de software de recensie samenstelt, waar haalt de software de info vandaan?

Na tien jaar werk hebben we ongeveer 130 gig aan modellen en er zijn honderden verschillende processen. Een simpele uitleg doet geen recht aan de werkelijkheid. Alle informatie die gebruikt wordt voor de AI-tekst komt uit het boek.

- Als ik het goed begrijp doen jullie de regressie op low-level features, daaruit bouwen jullie labels op. Hoe ga je om met Eufemismen? Satire? Als je bijvoorbeeld Fanny Hill leest, vliegen de eufemismen je om de oren!

AI kan nog niet alles, vandaar dat er steeds mensenwerk bij blijft.

- En bij het gebruiken van samples van ouder datum; de betekenis en vooral context waarin woorden gebruikt worden om iets te duiden, verandert over tijd. Een boek van 1970 gaat daar anders mee om dan die uit 2022. Maar ook een recensie van vroeger reageert anders op die context! Hoe gaan jullie daar mee om?

We hebben niet getraind op recensies, alleen op de andere metadata.

- Geen behaviour, geen "traditionele" recommender systeem, maar wel... uitleendata als datapunt. Smokkel je dan niet behaviour in de data-mix?

Dit werd inderdaad aan tafel gezegd, maar dat was niet juist. Dit doen we niet.

- Wanneer gaan jullie dit evalueren?

We evalueren dit doorlopend en hebben extra menskracht klaarstaan om aanpassingen te doen aan de software zodat we snel kunnen inspelen op vragen en opmerkingen van bibliotheken.

- Waarom is de ontwikkeling van de AI techniek de afgelopen 2 jaar zo hard gegaan?

Omdat er in de wereld steeds meer mensen mee bezig zijn.

- Hebben jullie beschikking over uitleencijfers dan?

De Koninklijke Bibliotheek verzamelt de uitleencijfers van bibliotheken. Op het moment dat wij toestemming hebben van een bibliotheek om hun uitleencijfers in te zien, hebben we de beschikking over de uitleencijfers van deze specifieke bibliotheek.

- We kennen de aanbevelingen door bol o.b.v. algoritmen. Daar komen de vreemdste zaken uit. In hoeverre is bookarang beter of heeft het daarvan geleerd?

Bol gebruikt gedrag van anderen, wij kijken enkel en alleen naar de content van het boek.

- Helpt deze metadatering ook om juist de minder goed ontdekte boeken beter vindbaar te maken? Of goed te matchen aan de lezers bij wie zo'n boek past? Ja dat klopt. Een van de doelstellingen van NBD Bibliion is om de gehele collectie van bibliotheken (ook de minder bekende titels) op de best mogelijke manier te ontsluiten.

Schuifjes

- Het werken met een vijftal schuifjes met karakteristieken zal er toe leiden dat aan de hand van de kwalificering het predikaat goed of fout op een boek geplakt zal worden, hetgeen in de praktijk tot een vorm van censuur zal leiden.

Als dat gebeurt is dat de keus van de collectioneur. Zeker niet onze intentie. Toelichting op de schuifjes vind je [hier](#).

- Waarom is er voor de genoemde schuifjes gekozen bij jeugdboeken? Kan ik straks nog terugvinden hoe de leesbeleving aansluit bij een leeftijdsgroep en welke leeservaring daarvoor nodig is.

Uiteraard! Die data blijft gewoon beschikbaar. De schuifjes zijn aanvullend.

- Schuifjes: kan dit met nummers aangegeven worden? Of dat ze op een manier opzoekbaar zijn in de catalogus?

Deze data komt niet beschikbaar in de catalogus. Activiteit is een combinatie van meerder parameters.

- Maar in het voorbeeld van Giphart, er is een verschil tussen seks en misbruik. Dat wordt nu nog niet ondervangen, is dat iets wat in de toekomst wel lukt?

Uiteraard is seks niet hetzelfde als misbruik. Maar er staat wel degelijk 'seks' in het boek en daarom vermelden we dit wel. Sommige bibliotheken willen namelijk weten of er veel seks voorkomt in een boek.

- Giphart is geen menselijke fout, het is een algoritmische fout: in het verleden bevatte Gipharts boeken veel seks! Dat krijg je van zo'n objectief vergelijk, ofwel putten uit dataverleden.

Begrijpelijke reactie, echter onjuist. We scannen het hele boek op scenes met seks en kijken niet naar eerdere werken.

Alle kenmerken

- In de voorbeelden van hoe het gaat worden, mis ik de grootte van de boeken, wat best belangrijk is voor met name schoolbibliotheken. Klopt dit of komt dat er nog bij te staan?

Ja dit wordt er nog steeds bijgezet

- Ouders en leerkrachten hebben vaak geen idee voor welke leeftijd een boek bestemd is. Ik wijs ze altijd op de boekhoekjes, waar bijvoorbeeld opstaat: voorlezen vanaf 5 jaar, zelf lezen vanaf 7 jaar. Verdwijnt deze info?

De computer kan dit wel bepalen en we voegen deze informatie dus gewoon toe.

- Makkelijk/moeilijk te lezen voor bepaalde doelgroepen
Dit blijven we aangeven.

- Ik gebruik vaak opmerkingen in de ai. Zoals batterijen vereist, kwetsbare boeken, Vlaams taalgebruik, vervanging aangeraden, of aanbevelingen van betere werken dat degene die wordt aangeboden. Zie ik die opmerkingen in de toekomst ook nog?

Deze worden nog steeds opgenomen in de aanschafinformatie, vaak worden deze opmerkingen geplaatst door een mens als toevoeging op de tekst vanuit het algoritme.

Kosten

- Verandert er iets aan de kosten voor de bibliotheken die de aanschafinformaties afnemen?

NBD Biblion is een stichting die is opgericht met als doel bibliotheken te ondersteunen in hun maatschappelijke taken. Alles wat wij verdienen komt uiteindelijk ten goede aan de bibliotheken, we kijken dus naar manieren hoe we de kostenbesparing op termijn kunnen teruggeven aan de bibliotheken.

- Dit heet toch gewoon bezuinigen?-er is een hele redactie weg !

De nieuwe manier van werken betekent dat een aantal functies is komen te vervallen, maar ook dat er een aantal nieuwe functies is ontstaan. Iedereen heeft de mogelijkheid gekregen om op deze functies te solliciteren. Daarnaast hebben we geïnvesteerd in de nieuwe technologie. De kosten die we zullen besparen zullen worden teruggegeven aan de bibliotheken.

Controle

- Worden de ethische kaders en de genoemde 'goede afspraken' openbaar toegankelijk gepubliceerd?

Jazeker, die zijn al openbaar.

- Hoe wordt gewaarborgd dat de AI geen (in het boek of in de machine learning data bestaande) vooroordelen herproduceert in de aanschafinformatie?

We zijn samen met de KB bezig om te voldoen aan de principes opdat dit niet gebeurt! We hebben bij het opzetten van de algoritmes specifiek rekening gehouden met dit element zodat dit niet kan gebeuren.

- Welke principes definieerde de KB?

<https://www.linkedin.com/pulse/ai-en-de-bibliotheek-episode-3-principi%C3%ABle-jan-willem-van-wessel/>

Voor wie is de aanschafinformatie bedoeld?

- Staan al deze automatisch gegenereerde beschrijvingen open online (nu of in de toekomst), of worden ze enkel intern gebruikt door bibliotheken?
- De aanschafinformatie wordt ook na het collectioneren in de bibliotheek gebruikt door medewerkers en klanten. Is dat nog steeds het doel van deze aanschafinformatie nieuwe stijl?

Bibliotheken gebruiken de metadata om hun catalogus te ontsluiten (zo kunnen bezoekers van bibliotheken boeken vinden) en om te bepalen welke titels ze aanschaffen voor hun collectie. De metadata uit de catalogus is zichtbaar in de catalogus. Sommige bibliotheken kiezen ervoor de teksten die gebruikt worden voor de aanschaf van de titels ook in hun catalogus te publiceren. Deze zijn daar zichtbaar.

- Ik merk dat in België bij bibliotheek.be recensies van NBD werden/worden overgenomen. Vallen die dan grotendeels weg?

We hebben vooral gekeken naar de inzet van de aanschafinformatie voor het aanschafproces van bibliotheken. Welke informatie gebruikt de collectioneur om tot een goede keuze voor zijn/haar collectie te komen? Op basis daarvan hebben we de aanschafinformatie nieuwe stijl opgesteld. Bibliotheken kunnen de teksten nog steeds doorplaatsen naar hun catalogus, de teksten zijn hier echter primair niet voor bedoeld.

Welke recensenten blijven nodig?

- Begrijp dat er wel sporadisch recensenten worden ingezet. Waar in het proces worden zij ingezet?

Voor een aantal titels volgen we nog de oude route. Het gaat hierbij om buitenlandstalige titels, boeken van ander materiaal zoals hardkartonnen boekjes en badboekjes, prentenboeken en boeken met complexe thema's zoals theologie en filosofie. De manier van werken voor deze categorie verandert niet.

- Het komt nu voor mij als recensent van non-fictie over, dat recenseren binnen een vakgebied nog wel nodig blijft. Hoe gaat Biblion daarmee om? Werven zij dan nieuwe mensen? of zijn er bestaande recensenten die zij hebben benaderd?

We blijven graag gebruik maken van de mensen die nu al recenseren op de onderwerpen die blijven.

- Ik begrijp de ontwikkeling volkomen. Mijn vraag is heel concreet: Zijn er wel recensenten die wel doorgaan, en zoja, hoe worden zij geselecteerd?
- Voor welke boeken/ materialen blijft de NBD gebruik maken van recensenten en welke niet? En wat is daar de afweging bij?
- Hoe worden de recensenten geïnformeerd over hun al of niet aanblijven?

Ja er zijn recensenten die doorgaan. Dit gaat om recensenten van buitenlandstalige boeken, boeken van bijzonder materiaal (babyboekjes, kartonnen boekjes, etc) en boeken met complexe thema's zoals filosofie en theologie. De selectie van de recensenten gebeurt op dezelfde manier zoals dat nu ook gebeurt, door collega's binnen, **meer informatie volgt nog.**

Uitgevers

- Als een uitgever het boek niet digitaal inlevert, kan het dan wel met AI gerecenseerd worden? En kun je als uitgever weigeren om de boeken digitaal aan te leveren?

Ja dat kan, we scannen de boeken die we fysiek ontvangen en bieden deze vervolgens aan het algoritme aan. Het staat een uitgever altijd vrij te weigeren titels aan te leveren.

- Ik ben benieuwd hoe het zit met de uitgevers. Zijn zij ook betrokken geweest bij dit traject? Wat zijn de geluiden uit die hoek?
- Is er ook met uitgevers overlegd over deze omslag en als dat zo is, wat waren de reacties?

We hebben de uitgevers vanaf het begin van het project meegenomen. Dit omdat we ze benaderd hebben om digitale exemplaren aan te leveren die we kunnen aanbieden aan het algoritme. Sommige uitgevers werken al met ons samen, andere uitgevers nog niet. Verder communicatie volgt in de loop van volgende week

- Daarnaast is het zo dat ik als uitgever heel duidelijk merk dat een positieve recensie ('prachtig boek, indrukwekkend verhaal') er véél meer biestellingen komen dan bij een 'neutrale' recensie. Heeft NBD zich dit gerealiseerd, dat dit systeem voor uitgevers best grote gevolgen kan hebben?

Onze klanten zijn de bibliotheken en we hebben in overleg met hun de aanschafinformatie nieuwe stijl opgesteld. Andersom geldt hetzelfde. Er zijn ook uitgevers die hebben aangegeven blij te zijn met de neutrale beschrijving.

- Geen recensie in een krant, geen recensie van NBD -> wat is dan nog een ingang naar een bibliotheek?

NBD Biblion biedt jaarlijks ongeveer 15.000 titels aan waaruit bibliotheken kiezen welke titels ze opnemen in hun collectie. Dit proces blijft bestaan, de toegang tot de bibliotheek blijft dus.

- Ik had ergens gehoord dat een uitgever wel aan kan geven toch de voorkeur te geven aan een menselijke recensent. Is dat waar en hoe gaat dat dan?

Dit klopt niet. De categorieën die door een recensent worden behandeld, zijn bepaald op basis van wat het algoritme op kan pakken en niet op overleg met de uitgever.

- Vervalt het insturen van de fysieke boeken?

Nee, voorlopig hebben we de fysieke boeken nog nodig

- Kun je als uitgever of auteur bezwaar maken tegen deze manier van interpretatie?

Het staat een uitgever altijd vrij om net als nu een klacht in te dienen over een interpretatie. Het proces waarmee we de klachten in behandeling nemen is onveranderd.

- En toch; een auteur verdient toch lezers die zijn boek recenseren?

Auteurs zullen nog steeds gerecenseerd worden op verschillende plekken, maar niet meer op de oude manier door NBD Biblion.

- Maakt 'het systeem' géén gebruik van de metadata die uitgevers hebben toegekend, of óók gebruik hiervan? In hoeverre wordt gebruik gemaakt van de input van uitgeverijen?

Ja, we gebruiken die data wel maar alleen als extra indicatie.

- Als auteur wil je dat je boek door de bibliotheken wordt besteld. Op welke aspecten (afgezien van het onderwerp) moet een boek scoren, willen de bibliotheken het gaan bestellen? Anders gezegd: hoe kan ik het systeem 'bespelen'?

Bibliotheken selecteren titels niet alleen op basis van de aanschafinformatie van NBD Biblion, ze kijken ook naar de bevolkingsamenstelling in hun regio, het leengedrag en populariteit van titels. Er is dus ook geen sprake van het bespelen van het systeem.

- Kunnen jullie ons de steekwoorden doorgeven om tot de hoogste inkoop aantallen te komen? Ik bedoel maar... Gaat het deze kant op?

Het gaat zeker niet deze kant op. Zie ook het antwoord hierboven.

- Uitgevers willen niet altijd dat een boek heel snel in de bibliotheek te leen is. Dat kannibaliseert op de verkoop. Kun je die vertraging er nog in houden als uitgever?

Onze klanten zijn de bibliotheken en we willen hun de best mogelijke service bieden. En voor hun is snelheid een belangrijke vraag.

Voorbeelden

- Ik ben benieuwd naar een voorbeeld van een ai-tekst
Deze volgen binnenkort in het AI pakket dat we naar de bibliotheken sturen.

Divers

- Hoe ziet de bibliotheek er over 50 jaar uit?

Dit is een hele lastige vraag om te beantwoorden. We zien dat de bibliotheek ontzettend in beweging is en dat er de komende jaren veel zal veranderen in de rol van de bibliotheek. Hoe dit er precies uit komt te zien is lastig te voorzien en zal wellicht per bibliotheek verschillen.

- Hoe snel is snel in de nieuwe situatie

We zijn al begonnen met de nieuwe manier van werken.

- Wat is de rol geweest van de inmiddels ontslagen redacteuren van nbd biblion in dit proces? Wat was hun mening?

De redacteuren hebben gedurende het proces input geleverd voor het opstellen van de richtlijnen voor de algoritmes en hebben meegewerkt in de controle van de resultaten. Een aantal van hen is hun baan kwijtgeraakt. We waarderen het daarom des te meer dat ze hebben bijgedragen aan de ontwikkeling van dit project.

- Waarom noemen jullie alleen de kritische reacties van recensenten en niet die van auteurs of literaire tijdschriften zoals Tzum?

Dit is geen bewuste keuze, we hebben geprobeerd in het webinar een zo breed mogelijk beeld van de discussie te geven.

- Voor Vlaamse uitgevers en auteurs is er een vrees dat het "vlaams" een probleem wordt binnen selectie, terwijl dat nu in heel veel gevallen niet is omdat er veel aandacht besteed wordt aan het AN (en het vaak niet geweten is). Hoe zal dit zijn bij de selectie?

Het is aan bibliotheken zelf om te bepalen welke titels zij opnemen in hun collectie, dit zal niet veranderen door de nieuwe manier van werken.

- Laatst was er opnieuw een enquête over gebruik van de boekhoek. In de discussie vanmiddag werd vaak genoemd dat de kennis van de medewerkers op de vloer zo belangrijk is voor de bezoeker. Bij onze bibliotheek zijn er heel weinig medewerkers op de vloer. De boekhoek is dan een houvast bij het

zoeken, met name ook voor vrijwilligers die voor thuiszittenden boeken uitzoeken. Houdt de boekhoek met annotatie!

De boekhoek en de annotatie blijven zoals die nu zijn.

Contactgegevens

- Naar welk e-mail adres kun je vragen stellen over het algoritme? Zowel ethische als technische vragen.

Dit kan naar info@nbdbiblion.nl, daar wordt de juiste persoon om de vraag te beantwoorden gekoppeld aan de vraag.